

Διάλεξη 3

Διαχείριση Συστημάτων UNIX I

Δημήτρης Ζεϊναλιπούρ

Περιεχόμενο Διάλεξης

- **Δομή καταλόγων** (*ls, cd, pwd, pathnames, pushd, popd*), χώρος δίσκου (*du, df*), Σύνδεσμοι (συμβολικοί, σκληροί - *ln*).
- **Συμπίεση-αποσυμπίεση** (*zip/unzip, gzip/gunzip, bzip2/bunzip2, tar*)
 - Παράδειγμα *Backup* (με *public/private keys*)
- **Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης** (*chmod, chgrp, chown, umask, suid, sgid, sticky bit*),
- **Προσθήκη Χρηστών** (*useradd/ldap*)

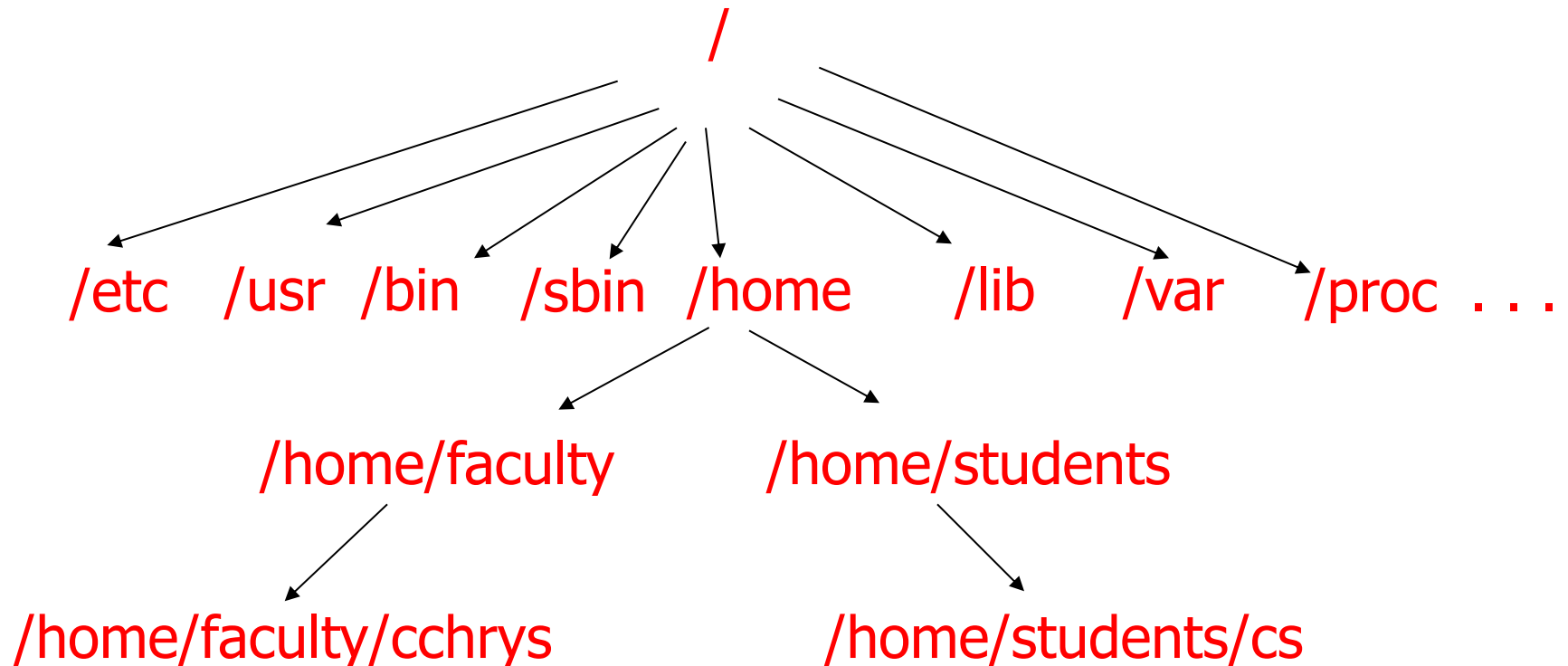
Δομή Καταλόγων UNIX

- Το **UNIX** μεταχειρίζεται τα πάντα ως **αρχεία**
 - Standard text files and binaries
 - Κατάλογοι (Directories)
 - Σύνδεσμοι (Links)
 - Συσκευές
 - τερματικό (terminal), πληκτρολόγιο, σκληρός δίσκος, ..
- Αυτό πάει πίσω στο σχεδιασμό του UNIX **προσπαθώντας** να κρατήσει τα **πάντα απλά**.
 - Μεταχειρίζοντας τα πάντα το ίδιο επιτρέπει σε μια απλή διεπαφή να αλληλεπιδρά με όλα με τον ίδιο τρόπο.

Δομή Καταλόγων UNIX

- Δομή Αντεστραμμένου Δέντρου

Δομή Καταλόγων UNIX

- /
 - Ριζικός κατάλογος (Root) ολόκληρου του συστήματος
- **/boot**
 - Αρχεία που χρησιμοποιούνται κατά την εκκίνηση.
 - Το “/boot/vmlinuz...” μονολιθικός πυρήνας του Linux ή /mach_kernel πυρήνας του MACOSX;
- **/bin**
 - Binaries (τα σημαντικότερα, όπως shells, ls, grep, ...)
- **/usr/bin**
 - Binaries (λιγότερο σημαντικά, εργαλεία που χρησιμοποιούνται από τον χρήστη όπως mysql, gnome, python, zip, κτλ ...)

Δομή Καταλόγων UNIX

- **/sbin και /usr/sbin**

- System Binaries (Εκτελέσιμα που χρησιμοποιούνται για συντήρηση)
 - Χαμηλού Επιπέδου (/sbin): reboot, grub (bootloader), mount, tcpdump, iptables, nmap, κτλ.
 - Υψηλού Επίπεδου (/usr/bin): π.χ., **httpd, squid, sshd, vsftpd, dovecot** κτλ.

- **/usr**

- Περιέχει δεδομένα που σχετίζονται με τους χρήστες, π.χ.,
 - user binaries, τα έγγραφά τους, βιβλιοθήκες, επικεφαλίδες αρχείων, κλπ...

Δομή Καταλόγων UNIX

- **/lib (MacOSX => usr/lib & /Library)**
 - Διαμοιραζόμενες Βιβλιοθήκες (Shared libraries) για προγράμματα που γίνονται linked δυναμικά (όπως τα DLL's στα Windows)
 - Π.χ., /lib/libc-2.5.so είναι η βιβλιοθήκη της C στο UNIX η οποία δένεται δυναμικά με το εκτελέσιμο. Στα windows από την άλλη προγράμματα C είναι statically linked με τις βιβλιοθήκες (παρεχεται από τον compiler)
- **/dev**
 - Συσκευές (π.χ. disk, cdrom, dvd, port, audio, κλπ). Θυμηθείτε ότι στο Unix τα πάντα είναι αρχεία!
- **/home (MacOSX => /Users)**
 - Αποθηκεύονται οι λογαριασμοί χρηστών
 - Π.χ., /home/faculty/dzeina/

Δομή Καταλόγων UNIX

- **/var**
 - Χώρος όπου διατηρούνται δεδομένα τα οποία αλλάζουν συχνά (π.χ., logs, emails, εργασίες που γίνονται queued, π.χ., printer jobs)
- **/proc (not available on MacOSX ☹)**
 - Χώρος όπου «φυλάγονται» (με νοητό τρόπο όχι πραγματικά) πληροφορίες για τις υπό εκτέλεση διεργασίες (ανοικτά αρχεία, μνήμη, κτλ)
 - Π.χ., `cat /proc/$$/status` δείχνει πληροφορίες για την διεργασία του κελύφους που εκτελείτε.
- **/etc:** Configuration files (inittab: processes started at system bootup, fstab: file systems and their mount points)
- **/lost+found:** files that it restores after a system crash

Δομή Καταλόγων στο Android (Linux Kernel 2.6)

SH0APPL00803:

app-cache

config

cache

sdcard

acct

mnt

d

etc

system

sys

shutdown.bravo.rc

sbin

proc

init.rc

init.goldfish.rc

init.bravo.rc

init

default.prop

data

bootcomplete.bravo.rc

root

dev

Simple:

Use terminal app from Play Store (e.g., iTerminal)

Programmer:

ADB Bridge part of the android SDK

Automations!

\$ adb shell ls -R (list subdirectories recursively)

<https://gist.github.com/Pulimet/5013acf2cd5b28e55036c82c91bd56d8>

Researcher:

[C51] "[Managing Smartphone Testbeds with SmartLab](#)",

Georgios Larkou, Constantinos Costa, Panayiotis Andreou,

Andreas Konstantinidis, Demetrios Zeinalipour-

Yazti, **Proceedings of the 27th USENIX Large Installation**

System Administration Conference (LISA'13), Washington

D.C., USA pp. 115-132, ISBN: 978-1-931971-05-8, **2013**.

Πλοήγηση στη Δομή Καταλόγων

- Εντολή **ls** (επιλογές **-a**, **-l**, **-r**, **-R**, **-t**, **-i**)
 - Λίστα αρχείων και καταλόγων στο υφιστάμενο κατάλογο
- a** : *(all) do not ignore files starting with . (hidden files)*
- l** : *use a long listing format*
`-rw-r--r-- 1 dzeina faculty 950784 Sep 14 13:29 01.Introduction.ppt`
- r** : *reverse order while sorting (αντίστροφη ταξινόμηση)*
- R** : *list subdirectories recursively (αναδρομικά)*
- t** : *sort by modification time (ταξινόμηση βάσει του χρόνου τροποποίησης)*
- i** : *print the index (inode) number of each file*

Πλοήγηση στη Δομή Καταλόγων

- Ιδιότητες Αρχείων
 - Δικαιώματα
 - Αριθμό Σκληρών Συνδέσμων
 - Ιδιοκτήτης
 - Ομάδα Ιδιοκτήτη
 - Μέγεθος
 - Χρόνος Τροποποίησης
 - Όνομα

```
cs4038.in.cs.ucy.ac.cy - PuTTY
bash-3.1$ ls -lR test
test:
total 8
drwxr-xr-x 2 cchrys tspecial 4096 Jan 23 23:56 test1
drwxr-xr-x 2 cchrys tspecial 4096 Jan 23 23:56 test2

test/test1:
total 0
-rw-r--r-- 1 cchrys tspecial 0 Jan 23 23:56 test1.txt

test/test2:
total 0
-rw-r--r-- 1 cchrys tspecial 0 Jan 23 23:56 test2.txt
bash-3.1$
```

drwxr-x--- 2 *dzeina faculty*

40 Oct 24 2006 zei

File Creation Timestamps

[atime, mtime, ctime and crtime/btime (ext4)]

```
$ touch test.txt
$ stat test.txt
  File: `test.txt'
  Size: 0          Blocks: 0          IO Block: 1048576 regular empty file
Device: 3fh/63d Inode: 6670939444  Links: 1
Access: (0600/-rw-----)  Uid: ( 1240/  dzeina)   Gid: (  231/  faculty)
Context: system_u:object_r:nfs_t:s0
Access: 2018-03-28 11:31:19.705349937 +0300 # time of last access (of the file's content) – R *
Modify: 2018-03-28 11:31:19.705349937 +0300 # time of last data modification (file's content) – W or A
Change: 2018-03-28 11:31:19.705349937 +0300 # time of status change (inode change)
Birth: - # ext4 newly introduced attribute to show when it appeared on filesystem
$ echo "a" > test.txt
$ stat test.txt
  File: `test.txt'
  Size: 2          Blocks: 8          IO Block: 1048576 regular file
Device: 3fh/63d Inode: 6670939444  Links: 1
Access: (0600/-rw-----)  Uid: ( 1240/  dzeina)   Gid: (  231/  faculty)
Context: system_u:object_r:nfs_t:s0
Access: 2018-03-28 11:31:19.705349937 +0300
Modify: 2018-03-28 11:31:40.629763232 +0300
Change: 2018-03-28 11:31:40.629763232 +0300
Birth: -
```

* Relatime (deferred atime updates) in 2 slides

File Creation Timestamps

[atime, mtime, ctime and crtime/btime (ext4)]

```
$ chmod 777 test.txt
```

```
$ stat test.txt
```

```
File: `test.txt'
Size: 2          Blocks: 8          IO Block: 1048576 regular file
Device: 3fh/63d Inode: 6670939444  Links: 1
Access: (0777/-rwxrwxrwx)  Uid: ( 1240/  dzeina)   Gid: (  231/  faculty)
Context: system_u:object_r:nfs_t:s0
Access: 2018-03-28 11:31:19.705349937 +0300 # time of last access (of the file's content) – Read
Modify: 2018-03-28 11:31:40.629763232 +0300 # time of last data modification (file's content) – Write or A
Change: 2018-03-28 11:33:14.851150111 +0300 # time of status change (inode change)
Birth: -
```

```
$ cat test.txt
```

```
a
```

```
$ stat test.txt
```

```
File: `test.txt'
Size: 2          Blocks: 8          IO Block: 1048576 regular file
Device: 3fh/63d Inode: 6670939444  Links: 1
Access: (0777/-rwxrwxrwx)  Uid: ( 1240/  dzeina)   Gid: (  231/  faculty)
Context: system_u:object_r:nfs_t:s0
Access: 2018-03-28 11:33:32.247672734 +0300
Modify: 2018-03-28 11:31:40.629763232 +0300
Change: 2018-03-28 11:33:14.851150111 +0300
Birth: -
```


Noatime, Relatime mounts

- **Normal mounting according to POSIX is atime, however certain filesystems use noatime (atime never accessed) or relatime**
- **relatime** maintains atime data, but not for each time that a file is accessed.
 - With this option enabled, atime data is written to the disk only if:
 - the file has been modified since the atime data was last updated (mtime - time of last **file's content** data **m**odification – W or
 - the file was last accessed more than a certain amount of **time ago (by default, one day)**.

```
cat /proc/mounts | grep students
```

```
pallene.in.cs.ucy.ac.cy:/home/students /home/students nfs4  
rw,relatime,vers=4.1,rsize=1048576,wsiz=1048576,namlen=255,hard,  
proto=tcp,timeo=600,retrans=2,sec=sys,clientaddr=10.16.1.101,local  
lock=none,addr=10.16.1.33 0 0
```


Πλοήγηση στη Δομή Καταλόγων

- Εντολή *cd*
 - Αλλαγή τρέχοντος καταλόγου
- Ειδικοί Κατάλογοι-Συμβολισμοί
 - Κατάλογος-ρίζα (/)
 - Τρέχων κατάλογος (.)
 - Γονικός κατάλογος (..)
 - Κατάλογος Αφετηρίας (\$HOME) (~)
 - Αυτοί οι κατάλογοι μπορούν να «στοιβαχθούν»
 - Π.χ. *../..* → δυο κατάλογοι πάνω από τον τρέχων κατάλογο

Πλοήγηση στη Δομή Καταλόγων

- Εντολή *pwd* (ή *echo \$PWD*)
 - Εμφάνιση **Απόλυτου** ονόματος-μονοπατιού τρέχοντος καταλόγου
- Ονόματα-Μονοπάτια
 - **Απόλυτα**
 - Πάντοτε ξεκινά από τον κατάλογο-ρίζα (/) και περιλαμβάνει όλη τη διαδρομή
 - Π.χ. */home/faculty/dzeina/public*
 - **Σχετικά**
 - Σχετικά με τον τρέχων κατάλογο
 - Π.χ. *~/public*

Προχωρημένη Πλοήγηση στη Δομή Καταλόγων

- Εντολή *pushd* <dir>
 - «Σπρώχνει» ένα κατάλογο σε μια στοίβα
 - Επίσης μετακινούμαστε στο κατάλογο <dir>
- Εντολή *popd*
 - «Βγάζει» την κεφαλή X από τη στοίβα
 - Επίσης μετακινούμαστε στο κατάλογο <X>
- Μια στοίβα είναι γνωστή ως *LIFO*
 - *Last In, First Out*
- Εκτελώντας: *pushd*
 - παραθέτει το περιεχόμενο της στοίβας.

Χώρος Δίσκου και Όριο Χρήσης

- Έλεγχος χρήσης χώρου δίσκου
 - Εντολή **du** (disk usage)
 - Δείχνει πόσο χώρο (σε kilobytes) δεσμεύεται για κάθε αρχείο ή κατάλογο (αναδρομικά)
 - *du -c*: συνοψίζει το τελικό άθροισμα σε bytes.
 - *du -s*: εκτελεί την ανάδρομη αλλά παρουσιάζει μόνο το άθροισμα του μεγέθους του καταλόγου (όχι το μέγεθος κάθε επί μέρους καταλόγου)

Παραδείγματα

```
du -c answers.txt input.txt
```

```
28  answers.txt
```

```
4   input.txt
```

```
32  total
```

```
du ze1
```

```
0   ze1/s1
```

```
20  ze1
```

```
du -s ze1
```

```
20  ze1
```

Find Largest File in UNIX (e.g., partition filled)

```
du -a /dir/ | sort -n -r | head -n 20
```


Χώρος Δίσκου και Όριο Χρήσης

- Έλεγχος διαθέσιμου χώρου δίσκου
 - Εντολή **df -h** (*human readable output*)
 - Δείχνει πόσος χώρος (σε kilobytes) είναι διαθέσιμος στο file system

Ο λογαριασμός του χρήστη έχει περιορισμένο χώρο. Χρησιμοποιείται ένα όριο χρήσης (*quota*) για να ελεγχθεί ο διαθέσιμος χώρος.

`quota -v # display disk usage and limits`

```
Terminal - ssh - 106x
Filesystem      Size  Used Avail Use% Mounted on
/dev/mapper/VGSystem-LVroot
                2.0G  881M 1002M  47% /
/dev/mapper/VGSystem-LVtmp
                992M   34M  908M   4% /tmp
/dev/mapper/VGSystem-LVvar
                3.2G  1.3G  1.8G  41% /var
/dev/mapper/VGSystem-LVopt
                496M  113M  359M  24% /opt
/dev/mapper/VGSystem-LVusr
                4.4G  2.8G  1.4G  67% /usr
/dev/mapper/VGSystem-LVusrLocal
                496M   64M  407M  14% /usr/local
/dev/sda1       99M   40M   55M  43% /boot
tmpfs           2.0G   0  2.0G   0% /dev/shm
/dev/mapper/VGData-LVdata
                56G   33G  21G  61% /sys-data
csfs5.cs.ncy.ac.cy:/home/projects
                25G   21G  3.4G  87% /home/projects
csfs3.cs.ncy.ac.cy:/home/support
                100G   68G  33G  68% /home/support
csfs1.cs.ncy.ac.cy:/home/faculty
                432G  410G  23G  95% /home/faculty
csfs7.cs.ncy.ac.cy:/home/students
                170G  130G  41G  77% /home/students
csfs4.cs.ncy.ac.cy:/home/research
                342G  338G  4.3G  99% /home/research
```

NFS Mounts

Φύλαξη Χώρου Δίσκου

- Συμπίεση αρχείων
 - Εντολή **zip**
 - Κάθε αρχείο που συμπιέζεται αντικαθίσταται με ένα αρχείο με προέκταση **.zip**
 - Παράδειγμα: **zip file.zip ***
 - Εντολή **gzip**
 - **GNU εκδοχή του zip**
 - Κάθε αρχείο που συμπιέζεται αντικαθίσταται με ένα αρχείο με προέκταση **.gz**
 - Εντολή **bzip2**
 - Διαφορετικός αλγόριθμος (LZW)
 - Κάθε αρχείο που συμπιέζεται αντικαθίσταται με ένα αρχείο με προέκταση **.bz2**

Επιλογή -v

- Verbose mode – δείχνει την αναλογία συμπίεσης για κάθε αρχείο που επεξεργάζεται
- *Τυπώνει:* total bytes=55, compressed=44 -> 20% savings

Φύλαξη Χώρου Δίσκου

- Αποσυμπίεση αρχείων
 - Εντολή *unzip*
 - Εντολή *gzip -d* (decompress) ή *gunzip*
 - Εντολή *bzip2 -d* ή *bunzip2*

Φύλαξη Χώρου Δίσκου

Verbosely (δηλ.,
δείχνει τι
συμπιέζεται στο
tar file)

create file contents list extract

- Εντολή **tar** (επιλογές **-c**, **-f**, **-t**, **-v**, **-x**)
 - Σώζει πολλά αρχεία μαζί σ' ένα **ενιαίο αρχείο** και **διατηρεί πληροφορίες του filesystem** όπως user, group permissions, dates, directory structures.
 - TAR: Tape Archive
- *Παραδείγματα*
 - **tar -cvf** archive.tar foo bar
 - Δημιουργεί το *tar_file* από τα αρχεία foo και bar.
 - **tar -xvf** archive.tar
 - Εξάγει όλα τα αρχεία από το *tar_file*.
 - **tar -cvfz** archive.tar.gz foo bar
 - Δημιουργεί συμπιεσμένο *tar_file* (με τον αλγόριθμο *gzip*) από τα αρχεία foo και bar

Παράδειγμα Εργαλείου Backup


```
# Execute every day at 02:30
# crontab -e
# Add: 30 2 * * * /home/faculty/dzeina/backups/anyplace/wwwbackup.sh

#!/bin/bash
# ALWAYS remember to have #!/bin/bash (no spaces) in the first line of the script for
it to be executed by crond! Also check permissions to be 755 so that crond can have
execute permissions on the file
date

# carry out remote backup
echo -e "Backup WWW Play Web  ap.cs.ucy.ac.cy .."
ssh -l anyplace ap.cs.ucy.ac.cy tar -zcvf /tmp/anyplace-www-daily-backup.tar.gz /home/anyplace
echo "Done"

# transfer on csucy remote backup
echo -e "Transferring remote /tmp/anyplace-www-daily-backup.tar.gz locally ..."
scp anyplace@ap.cs.ucy.ac.cy:/tmp/anyplace-www-daily-backup.tar.gz
/home/faculty/dzeina/backups/anyplace/anyplace-www-daily-backup.tar.gz
echo "Done"

# delete remote backup
ssh -l anyplace ap.cs.ucy.ac.cy rm -rf /tmp/anyplace-www-daily-backup.tar.gz
```


Συμβολικοί Σύνδεσμοι

- Ειδικός τύπος αρχείου: Όχι αρχείο δεδομένων, αλλά αρχείο που περιέχει ένα δείκτη σε κάποιο άλλο αρχείο (δηλ., σαν Shortcut στα Windows).
 - Δρα ως συντόμευση
 - Συντόμευση σε ένα κατάλογο
 - Παρέχει ένα γρήγορο σύνδεσμο σε οποιοδήποτε αρχείο.

```
cs4038.in.cs.ucy.ac.cy - PuTTY
bash-3.1$ ls -l test/LinkToFile2.txt
lrwxrwxrwx 1 cspgcc1 cspg 20 Jan 24 10:32 test/LinkToFile2.txt -> test/test2/test2.txt
bash-3.1$
```


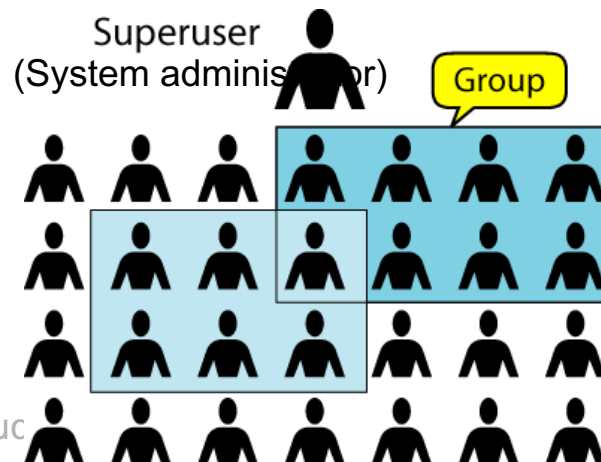

Σύνδεσμοι

- Εντολή *ln* (επιλογή *-s*) `<TARGET> <NAME>`
 - *-s* δηλώνει ένα **συμβολικό σύνδεσμο (symbolic link)**
 - χωρίς την επιλογή αυτή, ένας **σκληρός σύνδεσμος (hard link)** δημιουργείται με το περιεχόμενο του *target* αρχείου.
 - Π.χ., `ln -s oldfile symboliclinkfile`
- Διαφορά μεταξύ ενός σκληρού και ενός συμβολικού συνδέσμου:
 - Θα εξηγηθεί αργότερα πιο αναλυτικά.
 - Προκαταρκτική επεξήγηση:
 - **Συμβολικός σύνδεσμος:** Ένα αρχείο (ή κατάλογος) *X*, μαζί με πολλές εγγραφές μετα-πληροφοριών (inodes) που αναφέρονται στο *X*.
 - Κάθε inode μετα-πληροφοριών είναι σαν Shortcut
 - **Σκληρός σύνδεσμος:** Ένα αρχείο (ή κατάλογος) *X*, μαζί με 1 εγγραφή μετα-πληροφοριών (inode) που αναφέρεται στο *X*. Η εγγραφή μετα-πληροφοριών (inode) καταγράφει πόσοι αναφέρονται στο εν λόγω αρχείο.

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- **Χρήστης (User)**: οποιοσδήποτε έχει λογαριασμό στο UNIX σύστημα
- Οι χρήστες οργανώνονται σε **Ομάδες (Groups)**.
 - ένας ή περισσότεροι χρήστες μπορούν να ανήκουν σε **πολλαπλές ομάδες**.

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Για να βρεις πληροφορίες σε ποια/ες ομάδα/ες ανήκει ένας χρήστης:
 - Εντολή **groups** <username>

```
bash-3.1$ groups dzeina
```

```
dzeina : faculty ep1371
```

```
bash-3.1$ groups cchrys
```

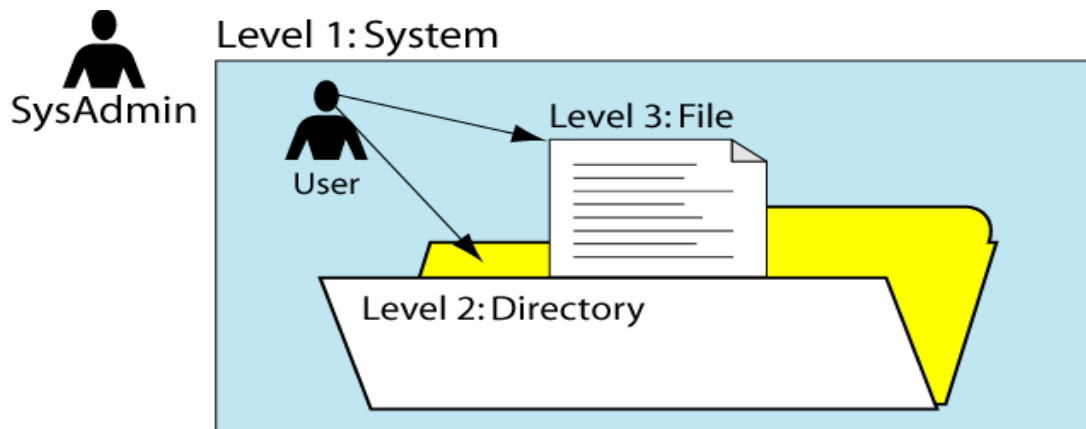
```
cchrys : tspecial ep1001 csphd visiting ep1371
```

- Σημείωση: Στο UNIX, κάθε χρήστης **ΠΡΕΠΕΙ** να είναι μέλος **τουλάχιστο μιας ομάδας** (αυτή που ορίζεται από το GID μέσα στο **/etc/passwd**)

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

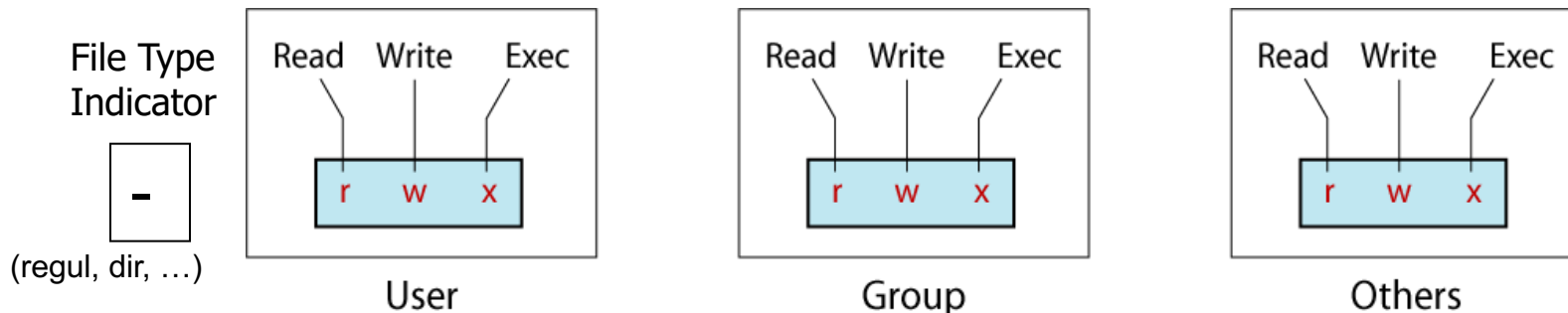
- Επίπεδα Ασφάλειας:
 - Σύστημα, Κατάλογος, Αρχείο
 - Ασφάλεια Συστήματος: ελέγχεται από τον διαχειριστή του συστήματος (system administrator)
 - Κατάλογος και Αρχείο: ελέγχεται από το χρήστη στον οποίο ανήκει

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

• Κώδικας Δικαιωμάτων Πρόσβασης*

- **User (Χρήστης-Ιδιοκτήτης)**: Ο δημιουργός του αρχείου
- **Group (Ομάδα)**: Σειτ από χρήστες που ομαδοποιούνται
- **Others (Υπόλοιποι)**: Οποιοσδήποτε λογαριασμός που δεν ανήκει στην Ομάδα αλλά ανήκει σε άλλη ομάδα
- Τρεις τύποι δικαιωμάτων πρόσβασης:
 - **r** read
 - **w** write
 - **x** execute
 - **-** permission denied

* `ls -al <file | directory>`

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Τι υποδηλώνει το κάθε είδος πρόσβασης;

Τύπος Πρόσβασης	Σημασία για <u>Αρχείο</u>	Σημασία για <u>Κατάλογο</u>
r (read)	View file contents	List directory contents
w (write)	Change file contents	- Change directory contents (create and remove files in that dir.)
x (execute)	Run executable file	- Access files explicitly (by name) in the given folder
-	Permission denied	Permission denied

How to provide RWX Access to specific Other?

- `chmod xx7` folder
 - gives access `rx` to other, might be necessary e.g., to allow the cron job user access a given directory.
 - At the same time other processes also have this right.
 - **How to fix it?**
- **Solution 1:** Make him the Owner of the folder
 - `chown -R user2:group2 /home/user1/documents`
 - Problem: we lose access to the folder (i.e., we become others :-(
- **Solution 2: setfacl/getfacl next slide ...**

Access Control Lists (ACLs) of files and directories.


```
1)dzeina@ada> getfacl test/  
# file: test/  
# owner: dzeina  
# group: faculty  
user::rwx  
group:---  
other:---
```

- setfacl**: Invokes the program to manage permissions.
- m**: This flag is used to Modify permissions.
- u:root:rwx**: Specifies the user *root* (u:root) and grants him reading, writing, and execution permissions (:rwx).
- test**: The target file/folder to which permissions are modified/applied.

```
1)dzeina@ada> setfacl -m u:root:rwx test  
1)dzeina@ada> getfacl test/  
# file: test/  
# owner: dzeina  
# group: faculty  
user::rwx  
user:root:rwx  
group:---  
mask::rwx  
other:---
```


Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Δείκτης Τύπου Αρχείου

Χαρακτήρας	Δείκτης Τύπου Αρχείου
d	D irectory
b	B lock-type special file (π.χ., DVD, CDROM, DISK)
c	C harakter-type special file (π.χ., terminals, printers και networks)
l	S ymbolic L ink
p	P ipe
s	S ocket
-	R egular file

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Ελέγχοντας τα Δικαιώματα:
 - Εντολή **ls -l** <file_OR_dir_name>

```
bash-3.1$ ls -lR test/ | head
test/:
total 4
-rw-r--r-- 2 cspgcc1 cspg 28 Jan 25 14:35 HardLinkToFile1.txt
lrwxrwxrwx 1 cspgcc1 cspg 20 Jan 24 10:50 SymbLinkToFile2.txt -> test/test2/test2.txt
drwxr-xr-x 4 cspgcc1 cspg 50 Jan 28 17:25 test1
drwxr-xr-x 2 cspgcc1 cspg 22 Jan 24 10:42 test2
```

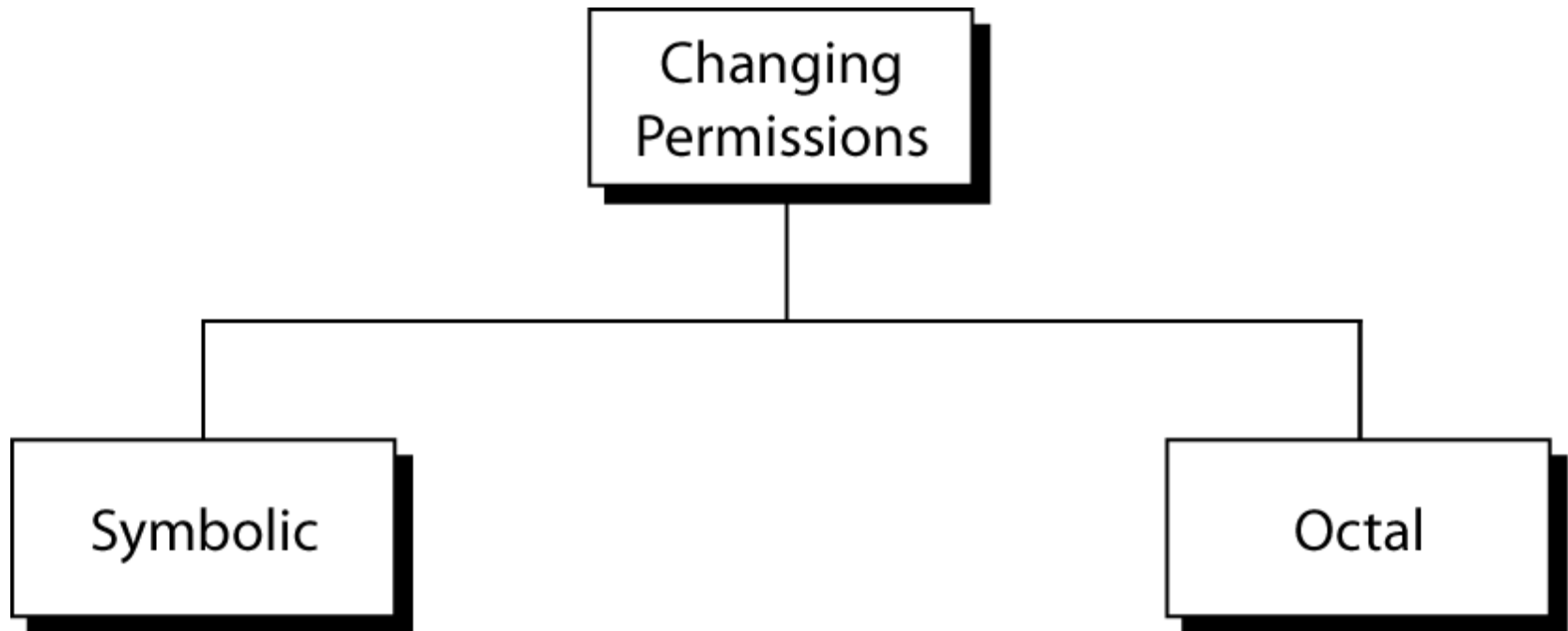
total 4 → *total size of all files in the list (measured in 512 B)*
-rw-r--r-- → *Permissions, Hard-Links, User, Group, FileSize, Last Modified Date + Time, Filename*

```
test/test1:
total 4
drwxr-xr-x 2 cspgcc1 cspg 24 Jan 23 22:41 test1_1
```

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Αλλαγή Δικαιωμάτων:

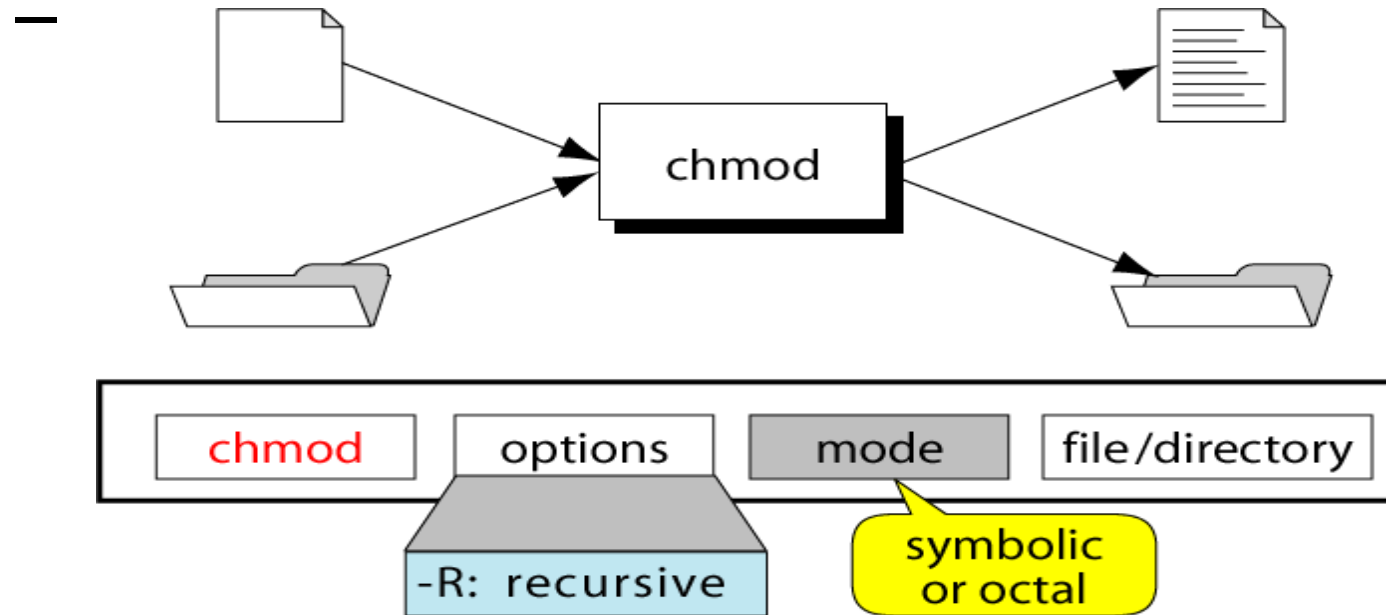

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Αλλαγή Δικαιωμάτων:

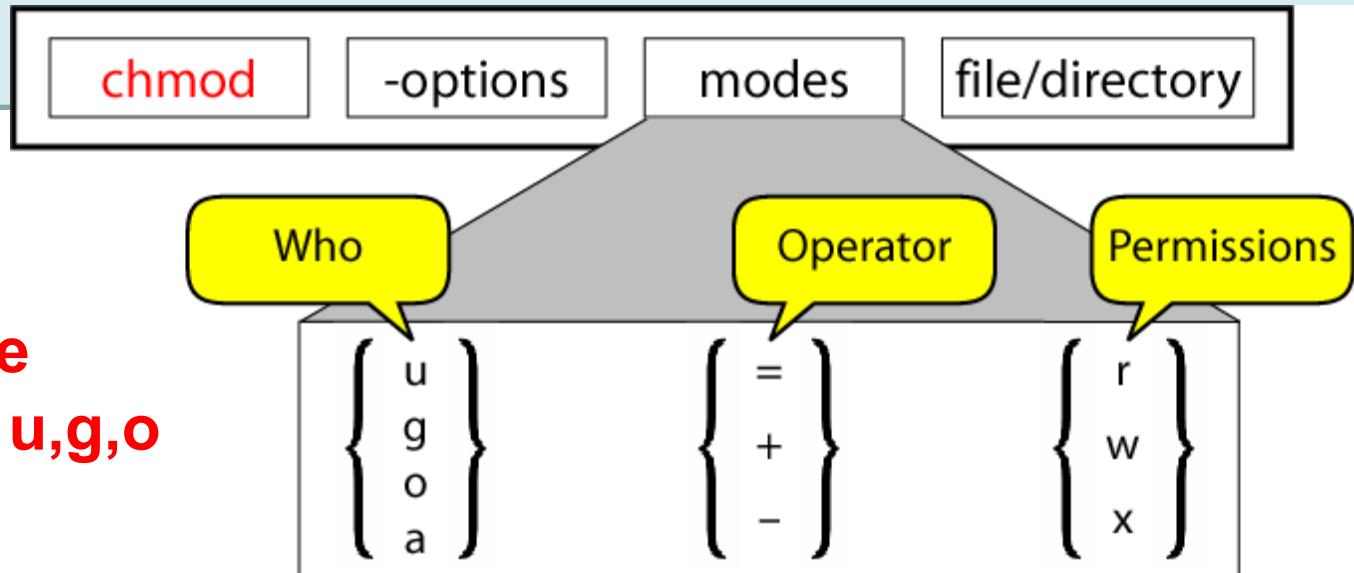
- Εντολή *chmod* → **μόνον ο ιδιοκτήτης (ο su)**
(και άλλα μέλη της ομάδας κάτω από ορθά δικαιώματα μπορούν να το πράξουν!)

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Αλλαγή Δικαιωμάτων: Συμβολική μορφή
 - Εντολή *chmod*

Chmod +x file
> Adds +x to u,g,o

Example

```
chmod u=rwx,g+w,o-w memo.doc
```

chmod +x


```
$touch testfile
```

```
$ls -al testfile
```

```
-rw-r--r-- 1 dzeina staff 0 Feb 14 11:27 testfile
```

```
$chmod +x testfile
```

```
$ls -al testfile
```

```
-rwxr-xr-x 1 dzeina staff 0 Feb 14 11:27 testfile
```

```
$chmod = testfile
```

```
$ ls -al testfile
```

```
----- 1 dzeina staff 0 Feb 14 11:27 testfile
```

```
$chmod 777 testfile
```

```
$ ls -al testfile
```

```
-rwxrwxrwx 1 dzeina staff 0 Feb 14 11:27 testfile
```

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Αλλαγή Δικαιωμάτων: Συμβολική μορφή
 - Εντολή *chmod*

chmod who operation permissions filename

u for user
g for group
o for others
a for all

+ for add
- for remove
= for assign
(set)

r for read
w for write
x for execute

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Αλλαγή Δικαιωμάτων: **Συμβολική μορφή**
 - Παράδειγμα:

```
bash-3.1$ ls -l test.txt  
-rw-r--r-- 1 cspgcc1 cspg 0 Jan 30 19:38 test.txt
```

Αλλαγή των δικαιωμάτων πρόσβασης έτσι ώστε **όλοι να μπορούν να το διαβάζουν** και να το **εκτελούν** και **μόνο ο ιδιοκτήτης** και η **ομάδα να μπορούν να γράφουν σ' αυτό** (**`rwX|rwX|r-X`**):

```
bash-3.1$ chmod ug=rwx,o+x test.txt  
bash-3.1$ ls -l test.txt  
-rwxrwxr-x 1 cspgcc1 cspg 0 Jan 30 19:40 test.txt
```

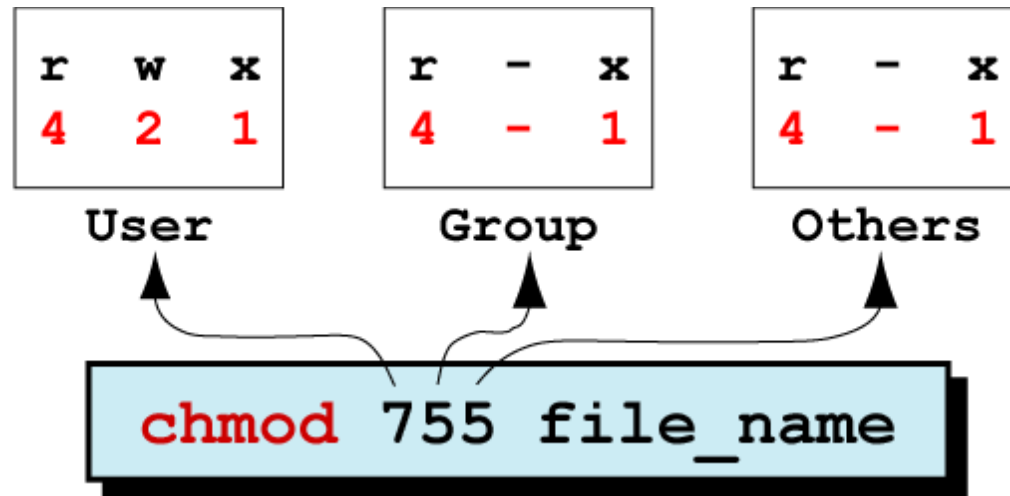
- **`chmod o= test.txt`** → αφαιρεί τα δικαιώματα από O group

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Αλλαγή Δικαιωμάτων: Οκταδική μορφή

Permission
Octal Value

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Αλλαγή Ιδιοκτησίας

- Εντολή **chown** *<new_owner> <filename>*

- Αλλαγή ιδιοκτησίας ενός αρχείου → **μόνον ο ιδιοκτήτης (και ο su) μπορεί να το πράξει!**

- Με την αλλαγή, ο νέος ιδιοκτήτης είναι ο μόνος που μπορεί να δώσει τα δικαιώματα πίσω (και ο su).

chown root /directory

Change the owner of /directory to "root". The group of /directory is changed to root's default group (i.e., root).

chown root:staff /directory

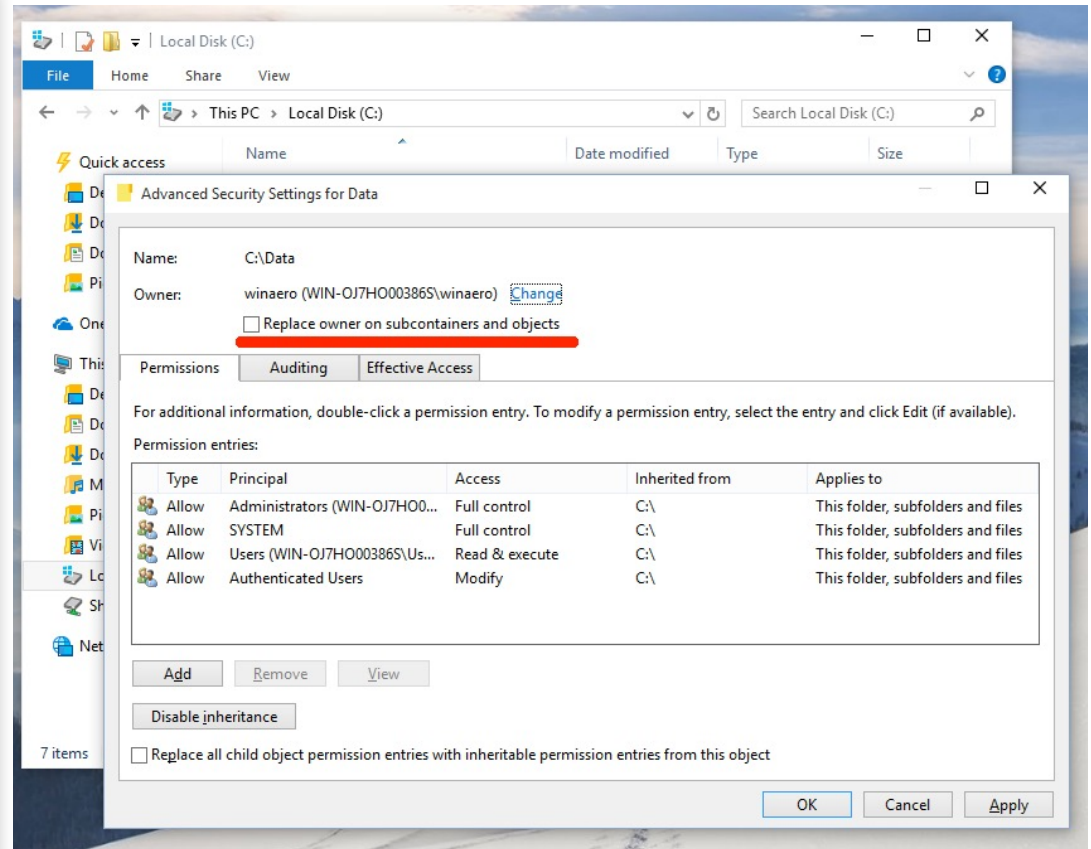
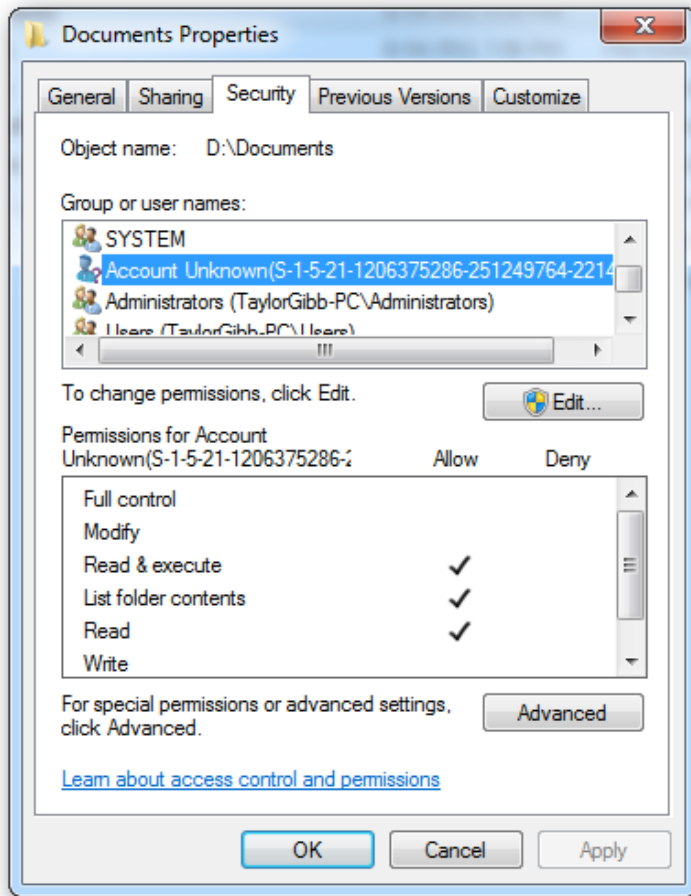
Likewise, but explicitly change the group of /directory to "staff". (recall that a user might belong to several groups)

chown -hR root /directory

Change the owner of /directory **recursively (-R)** to "root" (including the **traversal of symbolic links. Used**

(-h) to exclude them.)

Taking Ownership in Windows (Fixing Orphaned Users)

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Αλλαγή Ομάδας

- Εντολή **chgrp** *<new_group>* *<filename>*

- Αλλαγή ομάδας (effective group) ενός αρχείου σε μια άλλη ομάδα στην οποία ανήκει ο χρήστης
 - Μπορεί να επιτευχθεί και με την **chown**

```
bash-3.1$ ls -l test.c
```

```
-rw-r--r-- 1 cchrys tspecial 55 Mar 17 2015 test.c
```

```
bash-3.1$ groups cchrys
```

```
cchrys : tspecial ep1001 csphd visiting ep1371
```

```
bash-3.1$ chgrp visiting test.c
```

```
bash-3.1$ ls -l test.c
```

```
-rw-r--r-- 1 cchrys visiting 55 Mar 17 2015 test.c
```

```
bash-3.1$ groups cchrys
```

```
cchrys : tspecial ep1001 csphd visiting ep1371
```

[Δείτε Επόμενη Διαφάνεια για βασική & συμπληρωματική ομάδα!](#)

Primary / Supplementary Groups (groups, id)

- Ανά πάσα στιγμή, ένας UNIX χρήστης φέρει ένα user id (uid) και ένα group id (gid).
- Παράλληλα, ένας χρήστης μπορεί να ανήκει και σε άλλα groups, το πρώτο (default) εκ των οποίων ονομάζεται **βασική ομάδα (Primary Group)**, ενώ τα υπόλοιπα **συμπληρωματικές ομάδες (Supplementary Groups)**

\$ groups # print the groups a user is in

```
faculty epl371 epl132 anyplacegrp epl646 colloqgrp crowdgrp smartpgrp  
smartgrp smartlgrp smartnet tvmgrp
```

\$ id # print group names and their group IDs

```
uid=1240 (dzeina) gid=231 (faculty)  
groups=231 (faculty), 306 (epl371), 314 (epl132), 348 (anyplacegrp), 411 (epl646)  
, 426 (colloqgrp), 446 (crowdgrp), 453 (smartpgrp), 466 (smartgrp), 483 (smartlgrp)  
, 488 (smartnet), 505 (tvmgrp)
```

\$ newgrp epl371 # αλλαγή βασικής ομάδας

```
uid=1240 (dzeina) gid=306 (epl371)  
groups=231 (faculty), 306 (epl371), 314 (epl132), 348 (anyplacegrp), 411  
(epl646), 426 (colloqgrp), 446 (crowdgrp), 453 (smartpgrp), 466 (smart  
grp), 483 (smartlgrp), 488 (smartnet), 505 (tvmgrp)
```

Άντληση Ταυτοτήτων από Εξυπηρετητή Ταυτοποίησης LDAP - Εντολή getent

Παρουσίαση χρηστών (αντίστοιχο του /etc/passwd)

```
$getent passwd
```

```
aandre28:*:2923:472:Andreou
```

```
Andre:/home/students/cs/2011/aandre28:/bin/bash
```

```
acosta01:*:2776:472:Andri
```

```
Costa:/home/students/cs/2011/acosta01:/bin/bash
```

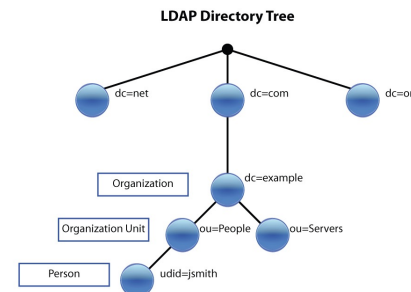
```
ageorg35:*:2743:472:Anna
```

```
Georgiou:/home/students/cs/2011/ageorg35:/bin/bash
```

Παρουσίαση στοιχείων ομάδας (αντίστοιχο του /etc/groups)

```
$getent group cs11
```

```
cs11:*:472:
```


Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Δικαιώματα Πρόσβασης αρχείων και καταλόγων κατά τη δημιουργία τους
 - Εντολή *umask* (*Ορίζει τι δικαιώματα αφαιρούνται*)
 - Τα εξ' ορισμού (προεπιλεγμένα) δικαιώματα ενός δημιουργηθέντος αρχείου ή καταλόγου ρυθμίζονται αρχικά χρησιμοποιώντας μια μεταβλητή **3-ψηφίων** σε οκταδικό σύστημα, που ονομάζεται ***user mask***.
 - Αυτό το ***user mask*** έχει ορισθεί από τον *system administrator* όταν δημιουργήθηκε ο λογαριασμός του κάθε χρήστη.
 - Το *user mask* περιέχει τις ρυθμίσεις σε οκταδικό για τα δικαιώματα πρόσβασης που ΑΦΑΙΡΟΥΝΤΑΙ από το μέγιστο όταν ένας **κατάλογος ή αρχείο** δημιουργείται.

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Μέγιστα Δικαιώματα **κατά την δημιουργία**:
 - **Καταλόγου**: 777 (δηλ., rwxrwxrwx)
 - **Αρχείου**: 666 (δηλ., rw-rw-rw-)
 - Π.χ., με “touch a” τα δικαιώματα του a είναι “666 – umask”
- Γιατί 666 σε αρχεία και 777 σε καταλόγους;
 - Το UNIX προσπαθεί να συμπεριφέρεται έξυπνα όσον αφορά τα **execute** δικαιώμα.
 - Πρακτικά τα αρχεία θεωρούνται ότι δεν έχουν ΠΟΤΕ execute δικαιώματα κατά τη δημιουργία τους.
 - Αφαιρώντας εξ'ορισμού το execute σε αρχεία επιτρέπει το σύστημα να έχει περισσότερη ασφάλεια.
 - Το execute σε καταλόγους δεν αφαιρείται εφόσον μπορεί να θέλουμε να παρέχουμε access by file name

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

– Παράδειγμα

Το επιπλέον 0 θα εξηγηθεί σε λίγο

```
bash-3.1$ umask
```

0022

```
bash-3.1$ touch test.txt
```

```
bash-3.1$ ls -l test.txt
```

```
-rw-r--r-- 1 cchrys tspecial 0 Jan 31 06:27 test.txt
```

```
bash-3.1$ mkdir test-perm
```

```
bash-3.1$ ls -ld test-perm/
```

```
drwxr-xr-x 2 cchrys tspecial 4096 Jan 31 06:28 test-  
perm/
```

File

Directory

666-022 = 644

777-022=755

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

– Παράδειγμα (συνέχεια)

```
bash-3.1$ umask 077 (group & others: NO permissions)
bash-3.1$ touch test2.txt → File: 666 - 077 = 600
bash-3.1$ ls -l test2.txt
-rw----- 1 cchrys tspecial 0 Jan 31 06:59 test2.txt
bash-3.1$ mkdir test2-perm → Directory: 777 - 077 = 700
bash-3.1$ ls -ld test2-perm (-d:show dir not content)
drwx----- 2 cchrys tspecial 4096 Jan 31 07:00 test2-
perm
```

– Το **umask** ρυθμίζεται μια φορά και ισχύει μέχρι την αποσύνδεση του **session**.

- Κάθε φορά που συνδεόμαστε (log in) στο σύστημα, το **umask** κρατά την προεπιλεγμένη του τιμή (αργότερα θα μιλήσουμε για το προφίλ)

Ειδικά Δικαιώματα Πρόσβασης

- Σε πολλές περιπτώσεις προκύπτει η ανάγκη για προσωρινά αναβαθμισμένα δικαιώματα.
 - Π.χ., ο χρήστης dzeina:faculty να έχει δικαιώματα root:root κατά την εκτέλεση την εντολής /usr/bin/passwd
- Υπάρχουν οι ακόλουθοι τρόποι:
 1. Login as <newuser> (π.χ., **su – newuser**)
 2. Run command with sudo (π.χ., **sudo –u newuser /usr/bin/passwd**, requires the existence of configurations in /etc/sudoers/)

Use the following to avoid annoying password prompt – useful in scripts:

```
$ sudo visudo
```

```
[username] ALL=(ALL) NOPASSWD: ALL
```

1. Special Permissions on Executable (Ειδικά Δικαιώματα)
 - **Set User ID (SUID)** -- για εκτελέσιμα αρχεία
 - **Set Group ID (SGID)** -- για εκτελέσιμα αρχεία
 - **Sticky bit (STB)** -- για καταλόγους

Ειδικά Δικαιώματα Πρόσβασης: Αρχεία

Ενδέχεται να είναι
και στο τέλος

- Ρύθμιση Ειδικών Δικαιωμάτων
 - Χρήση της εντολής *chmod* σε οκταδική μορφή:
 - π.χ. *chmod 7777 filename*

suid	sgid	stb	r	w	x	r	w	x	r	w	x
4	2	1	4	2	1	4	2	1	4	2	1
7			7			7			7		
Special			user			group			others		

Ειδικά Δικαιώματα Πρόσβασης: Αρχεία

- Ειδικά Δικαιώματα: **Set User ID (SUID)**

- **SUID** επιτρέπει στους χρήστες να εκτελέσουν ένα αρχείο και να γίνουν **προσωρινοί ιδιοκτήτες (Owners)** του αρχείου (κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης).

- Στο Linux / Unix αγνοείται για καταλόγους (μόνο για αρχεία)

- **Παράδειγμα:** Η εντολή *passwd* ή *ping* με ιδιοκτήτη τον *root* έχει τις ακόλουθες ειδικές ρυθμίσεις:

```
bash-3.1$ ls -l /usr/bin/passwd
```

```
-r-s--x--x 1 root root 21944 Feb 12 2006 /usr/bin/passwd
```

```
bash-3.1$ ls -al /bin/ping
```

```
-rwsr-xr-x 1 root root 40760 Sep 26 2013 /bin/ping
```

SUID

- Όταν ένας χρήστης εκτελεί την εντολή *passwd*, ο χρήστης γίνεται προσωρινά ο «*root*» χρήστης για **όσο τρέχει η εντολή** (δηλ., η διεργασία θα έχει τα **ίδια δικαιώματα** όπως αυτά του **ιδιοκτήτη** του αρχείου)

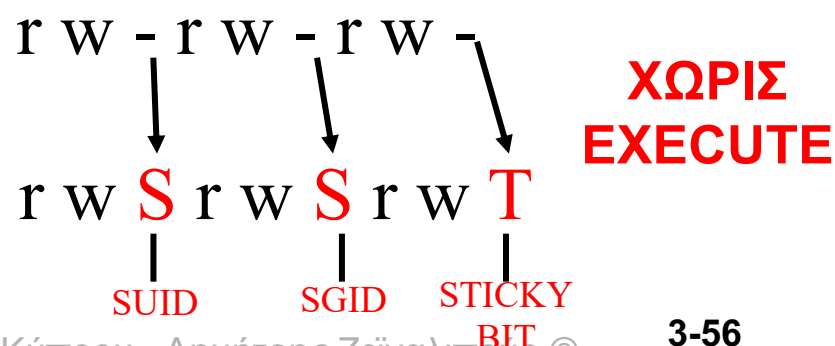
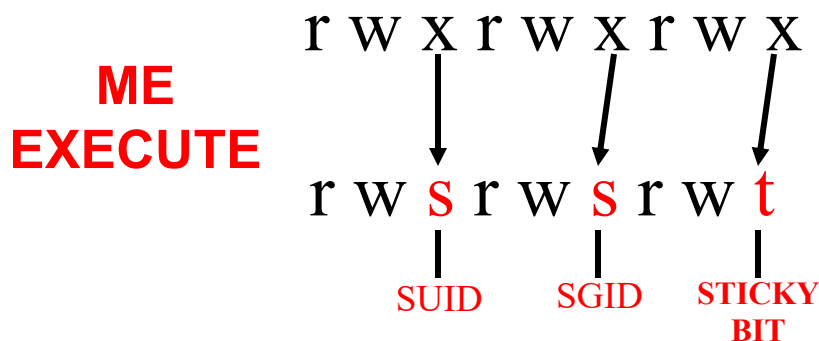
- Θα δούμε σε λίγο πως τίθεται η επιλογή «s»

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- **Παρουσίαση Ειδικών Δικαιωμάτων**

- Η κατάσταση των δικαιωμάτων πρόσβασης που εμφανίζεται με την εντολή «*ls -l*» **δεν έχει ξεχωριστό τμήμα για τα ειδικά δικαιώματα σε πολλές υλοποιήσεις** 😞.
- Επειδή τα ειδικά δικαιώματα απαιτούν συνήθως **«execute»**, καλύπτουν/αντικαθιστούν το **δικαίωμα execute** στην παρουσίαση της εντολής «*ls -l*».

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Ειδικά Δικαιώματα: **Set Group ID (SGID)**
 - Η **SGID** κάνει τους χρήστες να γίνουν μέλος της ομάδας του γονικού καταλόγου
 - Χρήσιμο για δημιουργία κοινόχρηστης πρόσβασης σε άτομα από διαφορετικές ομάδες (π.χ., student, faculty)
 - Υπάρχει κάποια ομάδα “GALL” με μέλη τους A:G1, B:G2, C:G3 (username:group)
 - Ο κατάλογος /projects/ ανήκει στο GALL.

suid	sgid	stb
4	2	1
7		
Special		

Ο A:G1 εκτελεί «touch file» (δημιουργία αρχείου)

- Τώρα το **file** είναι του **A:G1** (δείτε ls -al file)

Ενώ εάν εκτελούσαμε το πιο κάτω πριν το touch:

- chmod **2777** /projects/

- Τότε το **file** θα είχε δικαιώματα **A:GALL**

Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

Παράδειγμα SGID

```
$ls -ald anyplace/ # d shows directory not content
```

```
drwxrwsr-x 21 kgeorg10 anyplacegrp 4096 Jan  2 00:02 anyplace/
```

Πλέον, ότι αρχεία δημιουργούνται ανήκουν στο group anyplacegrp στο οποίο ανήκουν και οι δυο χρήστες (βολικό για αλλαγές και από τους δυο)

```
$ ls -al
```

```
total 180
```

```
drwsrwsr-x 21 kgeorg10 anyplacegrp 4096 Jan  2 00:02 .
```

```
drwxr-xr-x 68 root    root      8192 Sep 30 10:02 ..
```

```
drwsr-sr-x  2 dzeina anyplacegrp 4096 Sep 19 14:57 architect
```

```
drwsr-sr-x  2 dzeina  anyplacegrp 4096 Sep 19 14:57 contact
```

```
-rwxrw-rw-  1 dzeina  anyplacegrp  181 Sep 18 13:55 contact.html
```

```
drwxrwxr-x  2 kgeorg10 anyplacegrp 4096 Nov 27 13:14 css
```


Ιδιοκτησία και Δικαιώματα Πρόσβασης

- Ειδικά Δικαιώματα: **Sticky Bit (STB)**
 - Εάν εφαρμοστεί το **Sticky Bit** τότε η **διαγραφή αρχείων/καταλόγων** μπορεί να γίνει από ένα **χρήστη μόνο** σε αρχεία που έχει προσθέσει ο ίδιος ο χρήστης.

- Το *Sticky Bit* εκτελεί μια χρήσιμη λειτουργία στους καταλόγους, π.χ., στο /tmp (κοινόχρηστος χώρος)

– Παράδειγμα:

```
bash-3.1$ ls -ld /tmp
```

```
drwxrwxrwt 71 root root 16384 Jan 31 04:10 /tmp
```

→ Sticky Bit

- Εάν το /tmp ήταν απλά 777 τότε θα μπορούσε οποιοσδήποτε να διαγράψει καταλόγους/αρχεία άλλων χρηστών (όχι μόνο προσωπικούς).

Προσθήκη Τοπικών Χρηστών (Εντολή useradd – LDAP luseradd / lgroupadd)

- **# less /etc/default/useradd**
GROUP=100
HOME=/home
INACTIVE=-1
EXPIRE=
SHELL=/bin/bash
SKEL=/etc/skel
CREATE_MAIL_SPOOL=yes

To change the **default home directory** location for all new users
useradd -D -b /opt/users

To change the **default login shell**
useradd -D -s /bin/sh

Create multiple users with same UID

```
# useradd -o chrisk -u 501  
# useradd -o chris -u 501  
# useradd -o user -u 501
```

Verify the UID of the newly create users

```
# grep 501 /etc/passwd  
chrisk:x:501:501::/home/chrisk:/bin/sh  
chris:x:501:504::/home/chris:/bin/sh  
user:x:501:505::/home/user:/bin/sh
```

Manually assign a UID to the user
useradd -u 550 chrisk

Add user to different primary group

```
# useradd -g admin,dba chris
```